

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za pol leta 50 lir, za četrt leta 25 lir, mesečno 9 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hrambilnici v Ljubljani št. 11.963.

Izhaaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 18. avgusta 1944

Preis - Cena L 0'80

Nemške olajšave za prevoz lesa iz gozdov

Vojna zahteva vedno močnejšo porabo lesa. Nemški gozdovi morejo sicer dobaviti potrebne količine lesa, težave pa so s transportom lesa iz gozda. Les se večinoma kupi na panju in mora torej kupec spraviti les iz gozda. Danes pa primanjkuje vozil in živinska vprega je za prevoz lesa vedno bolj važna. Da bi se nemški kmetovalec bolj udeleževal prevoza lesa, so se izdali naslednji ukrepi: Kadar vozijo konji les, dobi vsak konj na dan kot dodatek 2 kg ovsa. Voznikom, ki so se pri prevozu lesa izkazali, se dodeli dodatna drva. Poleg tega dobe kmetijski obratniki, ki prevažajo za tuj račun les v času od 1. julija do 31. decembra nekaj lesa tudi za lastno uporabo. Količina dodatnega lesa se določi z ozirom na vrsto uporabljenih vozil ter višino plačane prevoznine. Za nadnormalne storitve se plačajo denarne premije v višini 10 do 15 odstotkov dogovorjene prevoznine. Za popravilo vozov in prevoznega orodja ter za nadomestitev zaprege posredujejo potrebno železo in usnje lesne organizacije. Ker more kmetijski konj povprečno na dan odpeljati 2 in pol kubika lesa iz gozda in ker morejo kmetijski konji na leto 30 dni voziti les, ne da bi trpelo kmetijsko delo, bi torej že 20.000 kmetijskih konj moglo prepeljati pol drugi milijon kubičnih metrov lesa.

Nove cene za kino-vstopnice

Na podlagi določil čl. 1. naredbe od 9. V. 1941, št. 17, Sl. l. št. 38/41 v zvezi z določili čl. 2. uredbe o cenah, Sl. l. št. 238/26/41 in z določili čl. 2. uredbe o kontroli cen, Sl. l. št. 68/15/40

odobravam

na prošnjo Sekcije kinematografov v Ljubljani z dne 29. I. 1944, da sme kinopodjetje »Kino Matic«, »Kino Union«, »Kino Sloga«, »Kino Kodeljevo« in »Kino Moste« zvišati vstopnino pri vstopnicah od vključno 5.— Lir navzgor in sicer: pri sedežih od 5.— do 6.50 Lir za 0.50 Lir, pri sedežih po 8.— in 9.— Lir za 1.— liro z odpadajočimi javnimi dajatvami. To zvišanje stopi v veljavo 20. avgusta 1944.

Cena je v smislu odredb čl. 4. naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8, Sl. l. št. 8/42.

Svilarstvo v južnovzhodnih deželah

Ker se je med vojno močno povečala uporaba naravne svile, se povsod pospešuje tudi njena proizvodnja. Pri tem imajo važen delež južnovzhodne evropske dežele, v katerih je proizvodnja svilenih kokonov po prvi svetovni vojni močno nazadovala, po letu 1939 pa spet naraščala. Madžarska je producirala pred prvo svetovno vojno letno okrog 1 milijona kg svilenih kokonov, v povojnih letih pa je bila njena proizvodnja manjša in zelo različna zaradi konkurence in cene. Letos bodo producirali približno 450.000 kg kokonov, v Grčiji sicer za obnovo in napredek svilarstva nemška družba »Südostropa«. V svilarstvu jugovzhodne Evrope na prvem mestu Bolgarija. S pridobitvijo novih pokrajin se je njena proizvodnja povečala za 30%. L. 1941, so bolgarski svilarji oddali 2,35, na-

Igra za zlato

Podrobnosti s konference v Bretton Woodsu

Čeprav smo že precej obširno poročali o zavezniški valutni konferenci v Bretton Woodsu, vendar zaradi važnosti predmeta objavljamo še nekatere podrobnosti s te konference, kakor jih je sporočil »Reich«.

Konferenca se je začela 1. julija pod ameriškim predstvom ter se je oficijalno imenovala mednarodna valutna konferenca, kar pa je nepravilno, ker so se je udeležili samo zastopniki zavezniških držav, niso pa bile pripuščene niti nevtralne države, kakor na primer Švica, ki bi glede valutnega vprašanja pač bolj upravičeno razpravljala kakor marsikatera na konferenci zastopana država. Sicer pa so se tudi sklicatelji konference zavedali, da konferenca ni imela namena služiti vprašanjem, ki bi se tikali interesov vsega sveta. Sklicatelji konference pa so morali tudi čutiti, da ima malo smisla urejati povojna vprašanja v času, ko vojna še traja, in ko še ni dosežena nobena enotnost glede načel, po katerih naj se uredi bodoča svetovna gospodarska politika.

Pravi namen konference je bil, doseči dober start pri tekmah za obvladanje velikih surovinskih in konsumnih trgov na svetu. Značilno za naziranje ameriških gospodarskih politikov je, da smatrajo zlato in manipulacijo z devizami in zlatom kot odločilno bojno sredstvo v meddržavnem gospodarstvu.

V začetku se je dnevni red konference razvijal gladko in posamezne delegacije so v lepih besedah deklarirale o svoji pripravljenosti za sodelovanje. Režija je tudi dopustila, da so nekateri zastopniki manjših držav nastopili tudi s samostojnimi predlogi. Vendar pa je bila odvisnost teh trbantov od velikih sil takoj vidna. Takoj se je tudi spoznalo, v katerem interesu so govorili ti trbanti. Tako n. pr., če je zastopnik britanske uprave Indije opozarjal na veliko zadolžitev Anglije zaradi njenih vojnih naporov, ali če je od USA odvisni zastopnik Brazilije zahteval večje zastopstvo Južne Amerike v izvršnem odboru stabilizacijskega fonda, ali če je norveški delegat zahteval likvidacijo Banke za mednarodna plačila, ali če so Mehikanci predlagali re monetizacijo srebra. Vse to je spadalo v neodvratni kulisni ropot konference.

Pravi boj za oblast se je razvil pri razpravi o določitvi višine kvot. Sovjetska delegacija, ki je najprej temeljito molčala o vseh vprašanjih in spregovorila šele, ko se je začelo določevati, koliko naj vplačajo posamezne države v osem milijardni stabilizacijski fond in kakšno zastopstvo naj imajo z ozirom na ta vplačila v fondu. Ameriški izvedenci so izdelali v ta namen komplicirano formulo, po kateri bi se kvota določevala po vsakokratnem narodnem dohodku, zlati podlogi in vrednosti zunanje trgovine vsake večlanjene države. Po tej formuli bi vplačale USA 2,5, Vel. Britanija 1,3 in sovjeti 1 milijardo dolarjev. Proti tem kvotam pa so nastopili sovjetski delegati ter se sklicevali na go-

slednje leto 1,7, lani pa 2,4 milijona kg svilenih kokonov. Uspešno se uvaja svilarstvo tudi v Romuniji in na Slovaškem, v Srbiji pa se je za svilarstvo zavzela družba »Südostropa«.

spodarski in politični potencial Sovjetske unije ter končno dosegli, da se je ameriška kvota zvišala na 2,75, britanska na 1,3 in sovjetska na 1,2 milijarde dolarjev. Ker pa more Morgenthau računati tudi na kvote nekaterih drugih ameriških držav in na umetno napihnjeno kitajsko kvoto pol milijarde dolarjev, bi bila premoč USA še nadalje zagotovljena.

Sovjetska delegacija ni silila na nadaljnjo izgradnjo svoje kvote, pač pa so proglasili svojo valutno ureditev za njih območje kot neveljavno. Moskva je sicer pripravljena določiti zunanjo vrednost rublja v določenem razmerju z zlatom, za domačo vrednost rublja pa ne more priznati nikake zunanje kontrole. Sovjetska vlada hoče torej načeloma ohraniti dvojno vrednost rublja. Zaradi svojega uvoza hoče tudi sovjetska vlada lastno zlato proizvodnjo čim bolj ugodno in čim bolj stabilno vnovčevati. Tudi noče pri izvozu opustiti svojih domačih metod. Ker je ameriška valutna hegemonija v prvi vrsti naperjena proti britanskemu gospodarskemu območju, se je mogel Morgenthau zadovoljiti s sovjetskim stališčem.

Podobno je potekala tudi diskusija o svetovni banki. Prvotno se je hotelo dati tej banki ime Banka za obnovo in razvoj, v pomirjenju ameriških zasebnih bank pa se je ime spremenilo v Mednarodno družbo za jamstva in investicije. Če na odprtem trgu ne bi bilo mogoče dobiti kreditnega kapitala po znosnih pogojih, bi dala denar svetovna banka, ki bi v ta namen

imela 10 milijard dolarjev nominalnega kapitala. Članice stabilizacijskega fonda bi vplačale le 2 2 milijardi dolarjev, nevplačanih osem milijard pa bi služilo le kot jamstvo za mednarodna posojila, ki bi brez tega kritja obvisela v zraku.

Na konferenci se je pokazalo, da je bila Anglija zelo zainteresirana glede svetovne banke, ker je pač kot dolžniška država upala, da ji bo svetovna banka pomagala pri konsolidaciji svojega gospodarstva. Lord Keynes se je kot predsednik strokovne komisije zelo toplo zavzel za ta načrt, čeprav se je moral zavedati, da bo svetovna banka naravno bolj utrdila ameriško kakor pa angleško kreditno pozicijo. Združene države, ki nikakor nočejo biti dobrodelni zavod niti za premagance niti za nevalne niti za zavezniške države, pa zavestno sprejemajo dovoljevanje političnih posojil, ker upajo, da bodo na vse zadnje prevladali na druge ne samo rizike, temveč jim bodo politična posojila tudi dobro služila pri njihovih izvoznih načrtih, ker ne bodo zavezniške industrijske države še sposobne za večjo proizvodnjo in tekmovalnost.

V krogih londonske City je bila prva reakcija sklepov v Bretton Woodsu upanje, da ameriški parlament iz notranje-političnih razlogov ne bo mogel ratificirati priporočil konference ali da se bo to zelo zavleklo. To upanje najbolj jasno dokazuje, kako zelo čutijo Angleži, kako so bili v Bretton Woodsu potisnjeni ob zid.

Naloga evropskega kmetijstva

Iz ciklusa predavanj »Zgodovinske naloge evropskega gospodarstva«, ki je bil nedavno prirejen na Dunaju, navaja »Südost-Echo« naslednje misli o glavnih gospodarskih nalogah južnovzhodnih dežel:

V gospodarstvu bodoče Evrope bo potrebna razdelitev dela, ki bo sicer upoštevala individualnost posameznih narodnih gospodarstev, a bo vendar v skladu s potrebami Evrope kot gospodarske celote. Ta razdelitev dela bo posebno izražena v kmetijstvu, kjer delo in proizvodnjo itak že določajo naravni pogoji.

Jugovzhod s svojimi širnimi ravinami bo ostal kot pridelovalec žita na prvem mestu, sever in zapad pa bosta imela prvenstvo predvsem v živinoreji in mlekarstvu. Zapadne dežele morajo v prvi vrsti skrbeti za krmo, vzhodne pa za krušno žito, s čimer pa ni rečeno, da jugovzhod ne bi imel važnega deleža pri živinoreji. V južnovzhodnih deželah so dobri pogoji za močan razvoj reje svinj in drobnice, napredek pa je mogoč tudi pri reji goveje živine. Smernice za razvoj kmetijstva južnovzhodnih dežel so naslednje:

Industrijske rastline in krma naj se prideluje predvsem na ledinah in doslej neizkoriščenem zemljišču, pridelek pšenice in koruze pa mora ostati najmanj na dosednji višini. Med industrijskimi rastlinami je treba predvsem kultivirati oljate rastline (soja,

sončnice, ogrščice in mak), potem pa konopljo in bombaž.

Žitni pridelek se bo moral povečati v vsej Evropi in k temu povečanju morajo prispevati svoj delež tudi jugovzhodne dežele, ker ni med njimi niti ene, ki ne bi mogla intenzivnejše obdelovati svoje zemlje. Da je povečanje žitnega pridelka potrebno, kaže preskrbovalna bilanca Evrope, ki jo je sestavil profesor halleške univerze E. Woermann.

Podatki za to bilanco so vzeti iz let 1935. do 1938. Povprečni letni pridelek v Evropi je bil tedaj 128 milijonov ton žita in 36 milijonov ton krompirja. Žito in krompir imenuje prof. Woermann žitne vrednote. Evropa je imela torej na leto 164 milijonov ton žitnih vrednot, pridelala pa je v letnem povprečju tudi 1,5 milijona ton oljnatih rastlin in sadežev ter 3,2 milijona ton fižola in drugih stročnic. Na leto pa je uvozila 9,4 milijona ton žita, riža in otrobov, 5,1 milijona ton oljnatih sadežev ter 1,2 milijona ton oljnih tropin. Preračunan v žitne vrednote je znašal uvoz celinske Evrope 13,7 milijona ton ali 8,3% njene proizvodnje.

Kmetijska proizvodnja Evrope bi se dala gotovo tako dvigniti, da uvoz teh 8,3% ne bi bil več potreben. Za doseg tega cilja bodo dobro služile tudi spremembe, ki so pod silo vojnih razmer nastale v kmetijstvu vseh evropskih dežel.

Gospodarska izolacija Turčije

S pretiranjem diplomatskih in gospodarskih odnošajev med Turčijo in Nemčijo se je nehala približno 3 leta trajajoča doba intenzivnega gospodarskega sodelovanja obeh dežel. Poletj 1. 1939. se je ankarška vlada približala Britancem in Francozom ter temu primerno omejila blagovni promet z Nemčijo. Posledica tega je bila občutna motnja v turški zunanjetrgovinski bilanci. Poleg tega pa se je tudi počasneje razvijala industrializacija dežele, ki se je začela v mnogih panogah. Številne tovarne, ki so se začele zidati, rudniki, ki so se začeli izkoriščati in pristaniške naprave v gradnji so ostali mesece, pa tudi leta nedozidani. Dogovor proti koncu poletja 1941 je nato povzročil preobrat za turško gospodarstvo in ta preobrat je trajal do sedanje prekinitve diplomatskih in gospodarskih odnošajev.

Odločujoča turška mesta so povojno priznala, da je Nemčija izpolnjevala svoje dobavne obljube z veliko vestnostjo. Nasprotno pa so se vedno znova slišale tožbe, da Anglija svojih dobav ne dobavlja v redu. Če se sedaj turška vlada opravičuje, da si je za odpadle nemške dobave zagotovila anglo-ameriške dobave, je treba reči, da je še precej dvomljivo, če bodo Britanci in Amerikanci po opustitvi turške nevtralnosti še tako pripravljeni za dobave, kakor so bili, ko je šele šlo za pretirganje diplomatskih odnošajev. V odločujočih turških krogih si pač ne smejo delati nobene iluzije, da bo kmalu nastala tako za turški izvoz ko za uvoz huda kriza. Pot skozi Sredozemsko morje ni niti približno tako varna ko pot čez Dardanele na evropsko celino. Na vsak način bi tudi zahteval povečan blagovni promet med Turčijo in zapadnimi silami dodatno uporabo trgovinske tonaže, ki pa se bo zaradi vedno večjih zahtev z bojišč dobila le zelo težko.

Najvažnejši turški izvozni predmeti so še nadalje posušeno sadje, lešniki in tobak, za katere so bile Nemčija in druge evropske celinske države vedno dobre odjemalke. Presežek Turčije na preji (bombažni in volneni) Anglo-Amerikanci sploh ne morejo uporabiti. Če bo mogla Turčija računati vsaj glede nekaterih kovin, ko kroma in bakra na odjem v Angliji in Ameriki, se bo šele videlo. Na vsak način pa je gotovo, da bodo zaradi sklepa turške vlade in turškega parlamenta zelo nazadovale dobave konsumnih predmetov in investicijskega blaga in da bo zato nastala v izpolnitvi turških proizvodjalnih možnosti občutna stagnacija.

(Po »Deutsche Adriazeitung«.)

Pomanjkanje delovnih moči na švedskem

Zaradi novih industrijskih obratov je na Švedskem že pred nekaj leti začelo primanjkovati delovnih moči v kmetijstvu, zdaj pa se to pomanjkanje občuti tudi v nekaterih industrijskih panogah. Zveza švedskih industrijev je nedavno ob objavi novega produkcijskega indeksa naglasila, da se je proizvodnja strojne industrije zmanjšala samo zaradi nezadostnega števila delovnih moči. Iz istega vzroka nazaduje tudi proizvodnja stavbne industrije. Pomanjkanje delovnih moči je nastalo zaradi tega, ker je bilo mnogo delavcev vpoklicanih v deželno varnostno službo in ker razdelitev delovnih moči po strokah ni sorazmerna.

Gostilničarski vestnik

Delitev živil

Gostilničarska nabavljalna zadruga bo za mesec avgust razdeljevala živila od ponedeljka dne 21. avgusta do zaključno četrtega dne 24. avgusta, in sicer:

sladkor in kavni nadomestek: kavarnam, hotelskim restavracijam in buffetom II. in III. kategorije (expressom);

obratom, ki izkuhavajo: sol, grah, fižol, suho zelenjavo, zdrobljenko, krompir in kavni nadomestek;

kis in vžigalice: vsem obratom. Opozarjamo člane, da dodeljena živila dvignejo ob določenem času, ker se s petkom dne 25. t. m. razdeljevanje brezpogojno zaključuje.

Knjižice predložite takoj v pisarni zadruga.

Ev. razdeljevanje kisa za vlaganje zelenjave, bo sporočeno naknadno.

Sindikat gost. podjetnikov.

Novo dovoljeni pribitki pri prodaji vina

Na podlagi določil čl. 1. naredbe od 9. V. 1941, št. 17, Sl. I. št. 38/41 v zvezi z določili čl. 2. uredb o cenah Sl. I. št. 238/26/41 in z določili čl. 2. uredb o kontroli cen, Sl. I. št. 68/15/40

odobravam

na prošnjo Združenja trgovcev, sindikat gostinskih podjetnikov v Ljubljani sledeče najvišje:

1. pribitke pri prodaji vina, ne-
vštevši drž. in mestne trošarine za
gostinske obrate v Ljubljani:

obrate posebne in I. kategorije
pribitka lir 7.—,

obrate II. kategorije pribitka
lir 6.50,

obrate III. in IV. kategorije
pribitka lir 6.—.

Pribitek za postrežbo znaša v
obratih posebne kategorije 12 %, v
obratih I. in II. kategorije 10 %
in v obratih III. in IV. kat. 5 %
zapitka.

2. Cene v kavarniških obratih
v Ljubljani:

	kategorija		
	I.	II.	III.
1. Velika črna kava ali dvojni kapucin	7.—	6.—	5.—
2. Črna kava ali kapucin	4.—	3.50	3.—
3. Čokolada ali kaka-nadomestek	9.—	8.—	7.—
4. Porcija čaja	7.—	6.—	5.—
5. Porcija čaja z dodatkom (vino, sirup ali malinovec)	10.—	9.—	8.—
6. Čaj v kozarec	4.—	3.50	3.—
7. Čaj v kozarec z dodatkom	7.—	6.—	5.—
8. Punč ali grog	12.—	11.—	10.—
9. Limonada-surogat	4.—	3.50	3.—
10. Malinovec, oranžada z vodo	6.—	5.50	5.—
11. Med, marmelada	6.—	5.50	5.—
12. Sodavica 2 delj.	3.—	2.50	2.—
13. Sladoled porcija	7.—	6.—	5.—

Dosedaj navedeni pribitki in cene stopijo v veljavo z dnem 20. avgusta 1944.

Cene je v smislu odredb čl. 4. naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8, Sl. I. št. 8/42.

Nove cene in pribitki

Z ozirom na poslano vam odločbo XI. oddelka Pokrajinske uprave z dne 16. avgusta 1944, XI — št. 136/2, dajemo naslednja pojasnila:

A. Pribitek pri prodaji navadnih, odprtih vin:

1. Dosedajni pribitek po čl. 2 naredbe z dne 8. junija 1943. se zviša:

za obrate posebne in I. kategorije od Lir 5.50 na Lir 7.—, za obrate II. kategorije od Lir 4.50 na Lir 6.50 in za obrate III. in IV. kategorije od Lir 4.— na Lir 6.—.

Navedeni pribitki se priračunajo nakupni ceni; k tej vsoti pristeta državna in mestna trošarina predstavlja prodajno ceno v obratih.

2. Pribitki pri prodaji posebnih, desertnih (boljših) vin, rum, žganja, konjaka in likerjev pa zna-

šajo (na odobrene prodajne cene) kot dosedaj:

za obrate posebne kategorije 70%, za obrate I. kategorije 60%, za obrate II. kategorije 50%, za obrate III. in IV. kategorije 40%.

To smo vam že sporočili z okrožnico št. 9 z dne 17. aprila in z okrožnico št. 14 z dne 5. julija 1944.

B. Prekoračenje cen:

Vsako prekoračenje odobrenih cen in zaračunavanje višjih, kakor zgoraj navedenih pribitkov, bo v bodoče najstrožje kaznovano.

C. Pribitek za postrežbo:

1. V gostinskih obratih razen v kavarnah:

v obratih posebne kategorije znaša 12% zapitka, v obratih I. in II. kategorije znaša 10% zapitka, v obratih III. kategorije znaša 5% zapitka, na novo uveden v obratih IV. kategorije 5% zapitka.

2. V kavarnah:

v kavarniških obratih ostane še naprej v veljavi dosedajni pribitek za postrežbo v višini 15%.

Č. Cene v kavarniških obratih:

Nove cene določene s priloženo odločbo so razveljavile dosedaj veljavni maksimalni cenik za kavarniške obrate.

Pri prodaji alkoholnih pijač se je ravnati po navodilih navedenih zgoraj pod A. 1. in 2.

Pribitek za postrežbo ostane v dosedajni višini, običajni v kavarnah (15%).

D. Kdaj se smejo zaračunati nove cene:

Zaračunavanje višjih pribitkov pri prodaji navadnih vin (zgoraj A. 1.) in prodaja v kavarnah po novih cenah se sme pričeti po priloženi odločbi v nedeljo dne 20. avgusta 1944. Predčasno višje zaračunavanje je kaznivo.

Prodajne cene za navadna vina se zaradi zvišane pribitka z dne 20. avgusta 1944 zvišajo:

v obratih posebne in I. kategorije za Lir 1.50, v obratih II. kategorije za Lir 2.— in v obratih III. in IV. kategorije za Lir 2.—.

Sindikat gostinskih podjetnikov.

Zimska oskrba Budimpešte

Budimpeštanski župan je izjavil, da je oskrba madžarske prestolnice v letošnji zimi z živili in drvmi zagotovljena. Sicer se še vodijo pogajanja s pristojnimi mesti glede oskrbe Budimpešte z drvmi, vendar pa se more pričakovati ugodna rešitev. Mesto Budimpešta bo potrebovalo to zimo 115.000 vagonov drv. Največja težava je, kako dobiti potrebne vagone, ker teh zelo primanjkuje. Na novo se bodo tudi morale urediti cene, ker so sedanje cene pre nizke. Ves budimpeštanski komitat potrebuje približno en milijon kubičnih metrov drv, od katerih je dosedaj zagotovljena samo ena četrtina. Vsi znaki pa govorijo zato, kakor je izjavil župan, da se bo moglo vprašanje drv ugodno rešiti.

Denarništvo in zavarovalstvo

Poškodovane bankovce morajo uradi sprejemati

Šef pokrajinske uprave je z odločbo z dne 11. avgusta 1944 št. 2716/10 odredil, da morajo oblasti in uradi brezpogojno sprejemati v plačilo tudi poškodovane bankovce in novčance, ako so na njih številke še čitljive in so te na obeh straneh iste.

Da se olajšajo denarna nakazila se je na Hrvaškem najvišja dopustna meja za denarna nakazila po poštnih nakaznicah zvišala od 5000 na 25.000 kun.

Romunska vlada je zaradi omejitve obtoka bankovev začela plačevati dobaviteljem polovico fakturnega zneska v gotovini, polovico pa v plačilnih bonih. Teh bonov bo izdala za največ 8 milijard lejv. Plačilni boni imajo vrednost po 10.000, 50.000, 100.000, pol in 1 milijon lejv. Po dogovoru med Romunsko narodno banko in drugimi bankami bodo banke odkupovale te bone po 95% nominalne vrednosti, sebi v korist pa zaračunavale 1% kot provizijo.

Trgovinski register

SREMENBE IN DODATKI:

»VOLTA«, družba z o. z. v Ljubljani. Z notarskim zapisom se je spremenila družbena pogodba. Družba ima enega ali več poslovodij. Če je imenovan samo en poslovodja, zastopa ta družbo. Če pa je postavljenih več poslovodij, mora biti med njimi postavljen vedno Lajovic Milivoj st., ki zastopa tvrdko s še enim poslovodjo ali s postavljenim prokuristom. — Vpiše se Lajovic Mira, roj. Štrukelj v Ljubljani, Kamniška ulica kot poslovodja.

Iz združnega registra

Pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani se vpiše član upravnega odbora Vrhunc Milan, trgovec v Ljubljani.

»Šoferski dom« v Ljubljani. Izbrisi se član upravnega odbora Plantan Anton, vpiše pa se član upravnega odbora Dacar Avgust, šofer v Ljubljani.

Vzajemna kreditna zadruga v Ljubljani. Vpiše se pooblaščenec zadruga Bergant Mavricij, poslovodja zadruga.

Strojna zadruga v Savljah. Izbrisi se član upravnega odbora Škerlj Joško, vpiše pa se član upravnega odbora Dovč Franc, posestnik v Savljah.

Anton Merhar

trgovina
lesnih
izdelkov

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26

Vpisala se je Lesna zadruga »Borovnica« z o. j. v Borovnici. Zadruga ima namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem, da sprejema od svojih članov les, ki ga obdeluje in razpečava. Poslovni delež znaša 100 lir. Vsak zadrugnik jamči še z enkratnim zneskom vpisanih deležev. Za zadrugo podpisujeta po dva člana upravnega odbora, ki ima skupno pet članov. Člani upravnega odbora so: Trček Ciril, posestnik, Niževce, Suhadolnik Ivan, posestnik, Borovnica, Hrovatin Josip, posestnik, Dole, Košir Josip, posestnik, Pristava, in Mikuš Josip, posestnik, Breg.

Gospodarske vesti

Nemški državni indeks za življenjske potrebe (I. 1913/14. = 100) se je zvišal od 125.8 v januarju 1939 na 139.3 v januarju 1944. To se pravi, da so se cene za predmete dnevne potrebe zvišale za 10.7 odstotka, cene za živila pa za 10.5 odstotka.

Madžarsko gospodarsko vodstvo je trdno odločeno, da ohrani stabilnost cen. Zato so se cene za kmetijske pridelke določile za letos v isti višini kot lani. V zadnjih štirih mesecih so ostale madžarske cene skoraj popolnoma neizpremenjene.

Tudi letos se obeta Madžarski dobra sadna letina. Posebno dobro bodo obrodile breskve in marelice. Breskev ima Madžarska okoli 3 milijone dreves, da bo ostalo precej breskev tudi za izvoz. Velik del sadja pa bodo predelale madžarske konzervne tovarne.

V neki romunski vasi v okraju Konstancia so napravili uspešen poskus gojitve kave. Nekemu vrtnarju se je posrečilo, da je vzgojil 100 kavinih grmov v višini pol metra. Pridelal je 2 do 3 kg kave.

Bolgarska vlada je določila ceno za letošnji opij na 600 levov za kilogram.

Po poročilu turškega kmetijskega ministrstva more Turčija letos računati na rekordno letino oliv. Cenijo, da bo pridelala 44.000 ton oliv (lani le 22.000 ton). S tem se bo prehrana prebivalstva znatno zboljšala. Računajo tudi, da bodo cene zaradi obilnega pridelka padle.

Svedsko-švicarska trgovinska pogodba je bila podaljšana do konca letošnjega leta.

Na Danskem računajo letos z dobro povprečno letino. To velja zlasti za pšenico, ječmen, oves, rž in stročnice. Repe pa se bo letos manj pridelalo kot druga leta.

V španskih ladjedelnicah izdelujejo sedaj 32 parnikov in 127 ladij na pogon z oljem. Vse te ladje bodo imele 326.000 ton. Vrednost teh ladij se ceni na 1.3 milijarde pezeta. Letos se je manj naročilo ladij kot lani, ker primanjkuje stavbenega materiala.

Na Japonskem so odkrili znatna ležišča redke kovine tantal, ki se uporablja za izdelavo raketnega orožja in radijskih potreščin.

Anglo-ameriška rivaliteta se kaže tudi v Španiji. Pred nekaj časa je obnovila svoje delovanje Angleška trgovinska zbornica za Španijo, ki že več let ni delovala. Takoj po obnovi Angleške zbornice se je začela pripravljati tudi Ameriška trgovinska zbornica za Španijo, da poveča svoje poslovanje.

Za vse delavce in nameščence v ameriški oborožitveni industriji je bila delovna doba podaljšana od 48 na 54 ur tedensko. To je bilo potrebno zaradi pomanjkanja delavcev.

Priporoča se trdka

Robert Goli

Ljubljana

Šelenburgova ulica 3

»MERKUR«

tovarna mila in
kem. izdelkov

Ljubljana

STARI TRG 17

Telefon 39-77

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Trgovina z železnino
LJUBLJANA

NA DROBNO

NA DEBELO

EVO

pralni
prašek

Dr. Th. & G. BOHME
Ljubljana

OKVIRJE izdeluje specialist

Wolfova 4

KLEIN

P. Magdič

Ljubljana — Ulica 3. maja